

การจัดการข้อมูลคุณสมบัติ

การจัดการข้อมูลคุณสมบัติ (Attribute Manipulation) เป็นการจัดการข้อมูลขององค์กราฟิกในส่วนหมายเลขกำกับ -3 โดยเป็นการจัดการข้อมูลขั้นพื้นฐาน เช่น การออกแบบฐานข้อมูล การเพิ่มเรคคอร์ด การแก้ไขข้อมูล ซึ่งต้องทำโปรแกรมพื้นฐานเพื่อใช้ในการจัดการฐานข้อมูลเหล่านั้น

โปรแกรมพื้นฐานเพื่อการจัดการฐานข้อมูล ที่ได้จัดทำในงานวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การสร้างฐานข้อมูล
2. การกำหนดฐานข้อมูล และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน
3. การแก้ไขโครงสร้างฐานข้อมูล
4. การเพิ่มข้อมูลให้กับองค์กราฟิก
5. การแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้
6. การค้นหาข้อมูล
7. การแสดงผลข้อมูลที่จัดเก็บไว้

ลักษณะการทำงานของ AutoLISP

ก่อนที่จะได้กล่าวถึงวิธีการสร้างโปรแกรม และการทำงานของโปรแกรมต่างๆ ซึ่งเขียนด้วยภาษาที่เรียกว่า AutoLISP จะขออธิบายถึงการที่โปรแกรมภาษา AutoLISP สามารถทำงานภายใต้การทำงานของ AutoCAD Release 11 ได้ นั้น เนื่องจากข้อกำหนดของ AutoCAD ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชนิดของตัวแปร (Variable Type) ประกอบด้วย :

- ตัวอักษร (STR)
- จำนวนเต็ม (INT)
- จำนวนจริง (REAL)
- กลุ่มองค์กราฟิก (PICKSET)
- ลิสต์ (LIST)
- ไฟล์ข้อมูล (FILE)
- ฟังก์ชันของ AutoCAD (SUBR)
- ชื่อองค์กราฟิก (ENAME)

ผู้ใช้สามารถกำหนดค่าให้กับตัวแปรโดยใช้ฟังก์ชัน Setq เช่น (Setq a 12.0) เป็นการกำหนดค่า 12.0 ให้กับตัวแปรชื่อ a

2. คำสั่ง (Command)

ผู้ใช้สามารถสั่งให้ AutoCAD ทำงานได้โดยการพิมพ์ชื่อคำสั่งขณะที่ AutoCAD แสดงข้อความ "Command :" เช่น LINE, LAYER เป็นต้น

3. ฟังก์ชัน (Function)

ผู้ใช้สามารถเรียกฟังก์ชันให้ทำงานได้ขณะที่ AutoCAD แสดงข้อความ "Command :" เช่นเดียวกับคำสั่ง แต่จะต้องพิมพ์วงเล็บก่อนและหลังชื่อฟังก์ชัน และฟังก์ชันต่างๆ สามารถส่งผ่านค่าตัวแปร (Arguments) ได้ โดยมีรูปแบบดังนี้

(Function-name [arguments]...)

โปรแกรมพื้นฐานเพื่อจัดการฐานข้อมูล

การจัดการข้อมูลภายใต้การทำงานของ AutoCAD งานวิจัยนี้ได้จัดทำโปรแกรมเพื่อจัดการข้อมูลในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างฐานข้อมูล

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การจัดเก็บข้อมูลของ AutoCAD จะจัดเก็บในรูปแบบของลิสต์สำหรับข้อมูลส่วนขยาย (Code -3) สามารถแบ่งแยกเป็นข้อมูลประเภทต่างๆได้ การกำหนดให้ข้อมูลประเภทใดประเภทหนึ่งมีการจัดเก็บอย่างไรนั้น จะต้องกำหนดลักษณะของข้อมูลประเภทนั้นๆ เช่น ประกอบด้วยข้อมูลชื่ออะไร, เป็นข้อมูลประเภทใด และจะมีความสามารถจัดเก็บได้ขนาดเท่าไร ซึ่ง AutoCAD จะทำการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบหมายเลขกำกับว่าเป็นข้อมูลประเภทใดในการศึกษาวิจัยนี้จึงได้ทำการสร้างไฟล์ข้อมูล ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ไฟล์ควบคุม" (Control File) โดยไฟล์ควบคุมจะต้องมีนามสกุล ".DBS" เท่านั้นเราสามารถสร้างไฟล์ควบคุมได้โดยใช้ Text Editor เช่น Wordstar (Non-Documnt Mode) หรือ Sidekick เป็นต้น โดยโปรแกรมจะใช้ไฟล์ควบคุมเป็นตัวกำหนด และควบคุมโครงสร้างของฐานข้อมูลประเภทต่างๆ ซึ่งมีรูปแบบรายละเอียดและข้อกำหนดของไฟล์ควบคุมดังนี้

- 1.1 นามสกุลของไฟล์ควบคุมต้องเป็น .DBS
- 1.2 ชื่อฟิลด์ต่างๆจะต้องมีความยาวไม่เกิน 10 ตัวอักษร (คอลัมน์ 1-10)
- 1.3 ชนิดของฟิลด์ มีความยาว 3 ตัวอักษร (คอลัมน์ 11-13)
โดยแบ่งชนิดของฟิลด์ดังนี้
  - 1.3.1 HAN เพื่อจัดเก็บข้อมูลหมายเลขประจำตัวองค์กราณิก
  - 1.3.2 CHR เพื่อจัดเก็บข้อมูลประเภทตัวอักษร
  - 1.3.3 NUM เพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวเลข สามารถกำหนดจำนวนหลักทศนิยมได้
  - 1.3.4 DMY เพื่อจัดเก็บข้อมูลประเภทวันที่ โดยมีรูปแบบ "DD/MM/YYYY"
- 1.4 ความกว้างของฟิลด์ (คอลัมน์ 16-20)
- 1.5 จำนวนหลักทศนิยม ในกรณีข้อมูลแบบตัวเลข (คอลัมน์ 21-25)
- 1.6 รูปแบบของไฟล์ควบคุม เป็นการเก็บแบบตัวอักษร (ASCII Format)

ตัวอย่าง รายละเอียดภายในไฟล์ควบคุม เพื่อใช้สำหรับการกำหนดประเภทฐานข้อมูล และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ไฟล์ควบคุม "LINE.DBS"

ชื่อฟิลด์	ชนิด	ความกว้าง	จำนวนหลักทศนิยม	
EHAND	HAN	10	0	; หมายเลขประจำตัวองค์กราฟิ
FR_EHAND	HAN	10	0	; หมายเลขประจำตัวจุดเริ่มต้น
TO_EHAND	HAN	10	0	; หมายเลขประจำตัวจุดปลาย
LINE_TYP	CHR	12	0	; ประเภทของเส้น
L_LENGTH	NUM	12	3	; ความยาว
DESC	CHR	20	0	; คำบรรยาย

ไฟล์ควบคุม "CABLE.DBS"

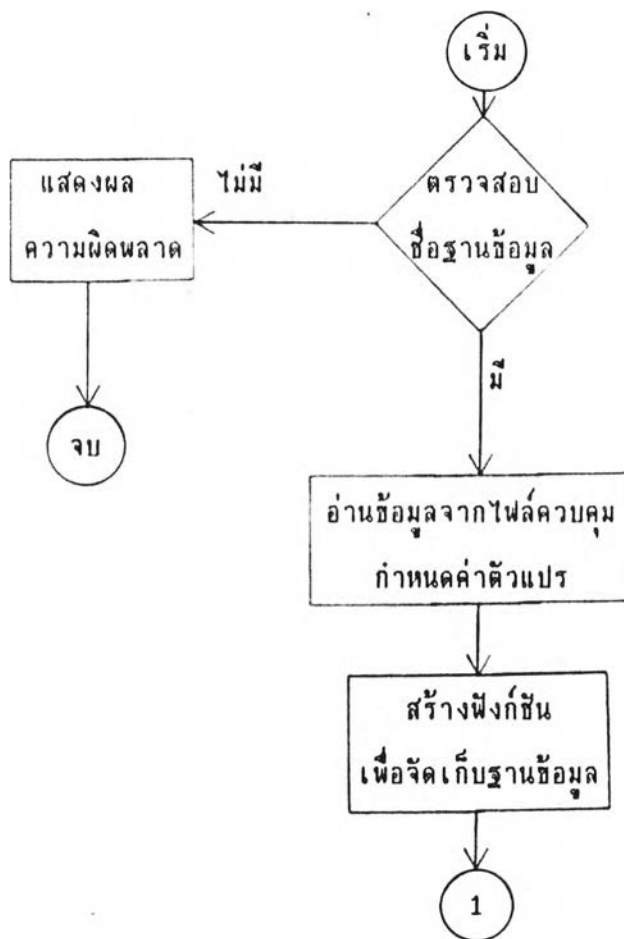
ชื่อฟิลด์	ชนิด	ความกว้าง	จำนวนหลักทศนิยม	
EHAND	HAN	10	0	; หมายเลขประจำตัวองค์กราฟิ
CABLE_ID	CHR	12	0	; หมายเลขสายโทรศัพท์
C_TYP	CHR	15	0	; ชนิดของสายโทรศัพท์
PAIR_NO	CHR	12	0	; ช่วงคู่สายโทรศัพท์
INS_DATE	DMY	12	0	; วันที่ติดตั้ง
CAB_ID	CHR	12	0	; หมายเลขคู่โทรศัพท์

ข้อกำหนดพิเศษ

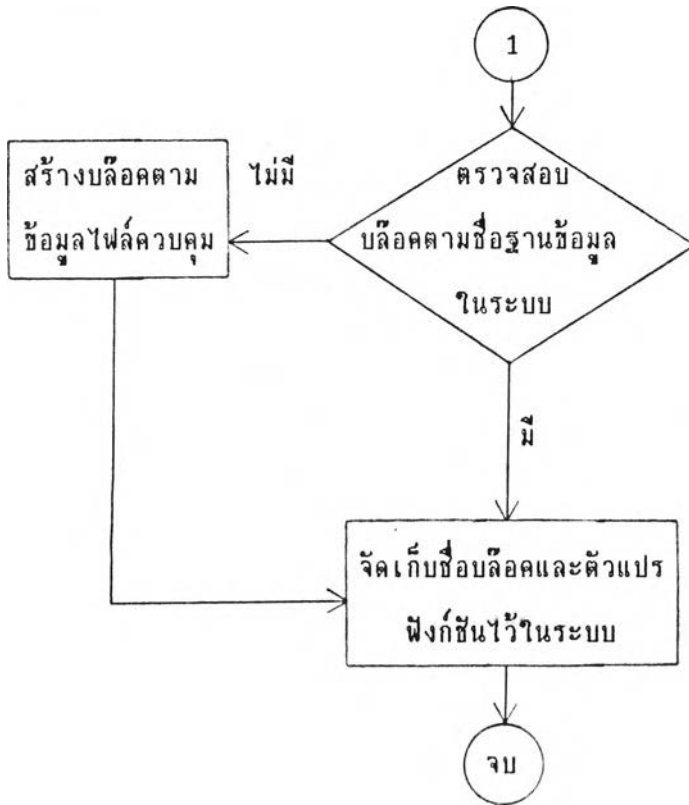
- ก. ข้อมูลชนิด HAN ต้องมีความกว้าง 10 จำนวนหลักทศนิยมเป็น 0
- ข. ข้อมูลชนิด DMY ต้องมีความกว้าง 12 จำนวนหลักทศนิยมเป็น 0 รูปแบบของข้อมูลเป็น "DD/MM/YYYY" เช่น "06/07/1992" ถ้าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด โปรแกรมจะไม่รับข้อมูลประเภท DMY ไว้ในเรคคอร์ดนั้น
- ค. ในแต่ละไฟล์ควบคุมจะต้องมีฟิลด์ชื่อ EHAND เป็นชื่อฟิลด์หนึ่งในฐานข้อมูลทุกประเภทเพื่อจัดเก็บหมายเลขประจำตัวองค์กราฟิไว้ในข้อมูลส่วนชชชช. สำหรับการแปลงข้อมูลระหว่างซอฟต์แวร์

2. การกำหนดฐานข้อมูล และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (DBENV "DBNAME")

การกำหนดฐานข้อมูลในการปฏิบัติงาน และกำหนดค่าตัวแปร ต้องสร้างโปรแกรม เพื่อใช้ในการควบคุมและตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยโปรแกรมนี้จะอ่านข้อมูล จากไฟล์ควบคุม (DBNAME คือชื่อไฟล์ควบคุม) และนำข้อมูลจากไฟล์ควบคุมมาเพื่อทำการกำหนดค่าให้กับตัวแปรของระบบ รวมทั้งทำการสร้างองค์กราฟิกประเภท บล็อก (Block) โดยมี Attribute ของ Block นั้นตามชื่อฟิลด์ที่กำหนดโดยไฟล์ควบคุม ขั้นตอนต่างๆในการทำงานของโปรแกรม ซึ่งได้แสดงให้เห็นได้ตามผังงานดังต่อไปนี้

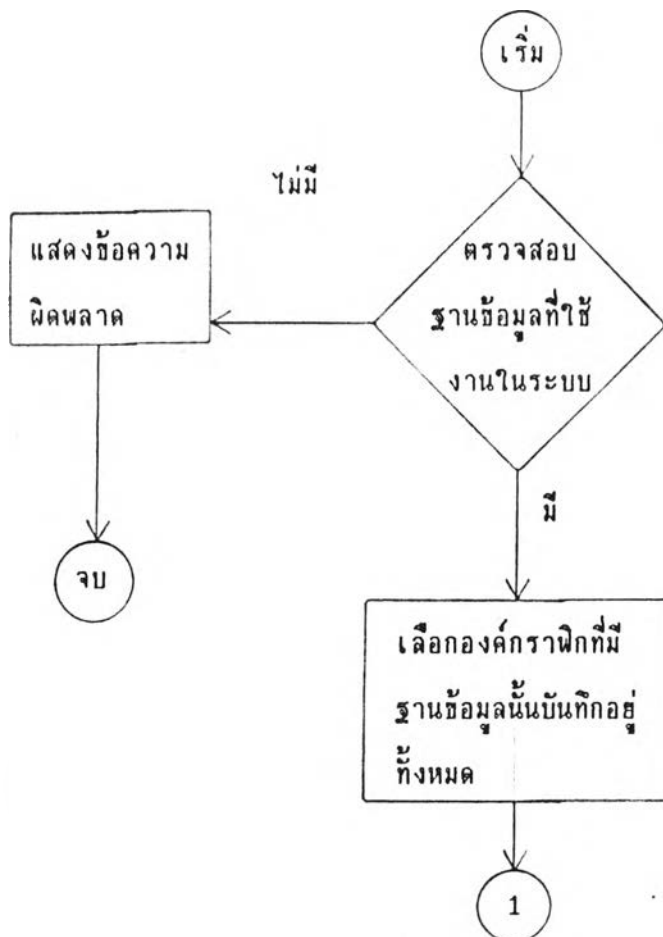
รูปที่ 3.1ก ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงานของ DBENV

รูปที่ 3.1 ข ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงานของ DBENV (ต่อ)

3. การแก้ไขโครงสร้างฐานข้อมูล (MODSTRUC)

ไฟล์ควบคุมที่ถูกสร้างขึ้นเป็นตัวควบคุมโครงสร้างของฐานข้อมูลในแต่ละเรคคอร์ด ซึ่งประกอบด้วยชื่อฟิลด์ ชนิดของฟิลด์ต่างๆ ฯลฯ โดยเมื่อใช้งานแล้วอาจมีความต้องการในการแก้ไขโครงสร้างของฐานข้อมูล เช่น เปลี่ยนชื่อฟิลด์ เปลี่ยนความกว้างของฟิลด์ เพิ่มฟิลด์ ลบฟิลด์ เป็นต้น โปรแกรมที่ใช้แก้ไขโครงสร้างของฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นจะต้องรักษาข้อมูลเรคคอร์ดต่างๆ ที่ถูกจัดเก็บไว้ไม่ให้สูญหาย โดยใช้หลักการในการเขียนข้อมูลของฐานข้อมูลนั้นขององค์กราฟิกทั้งหมดที่มีฐานข้อมูลนั้นๆ จัดเก็บไว้ในไฟล์ชั่วคราว (Temporary File) แล้วจึงทำการแก้ไขไฟล์ควบคุมพร้อมทั้งไฟล์ชั่วคราว และนำข้อมูลนั้นกลับคืนให้กับองค์กราฟิกที่เกี่ยวข้อง เช่นเดิม ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมในรูปแบบของผังงานแสดงได้ดังต่อไปนี้

รูป 3.2ก ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงานของ MODSTRUC

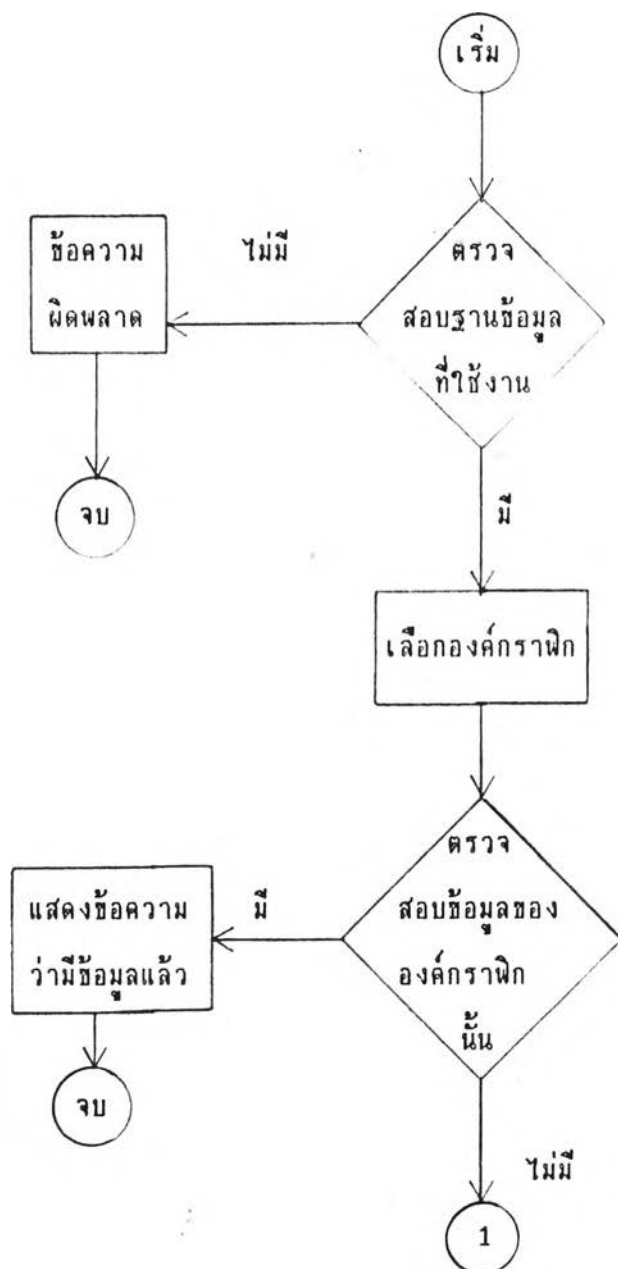

รูป 3.2ข ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงาน MODSTRUC (ต่อ)

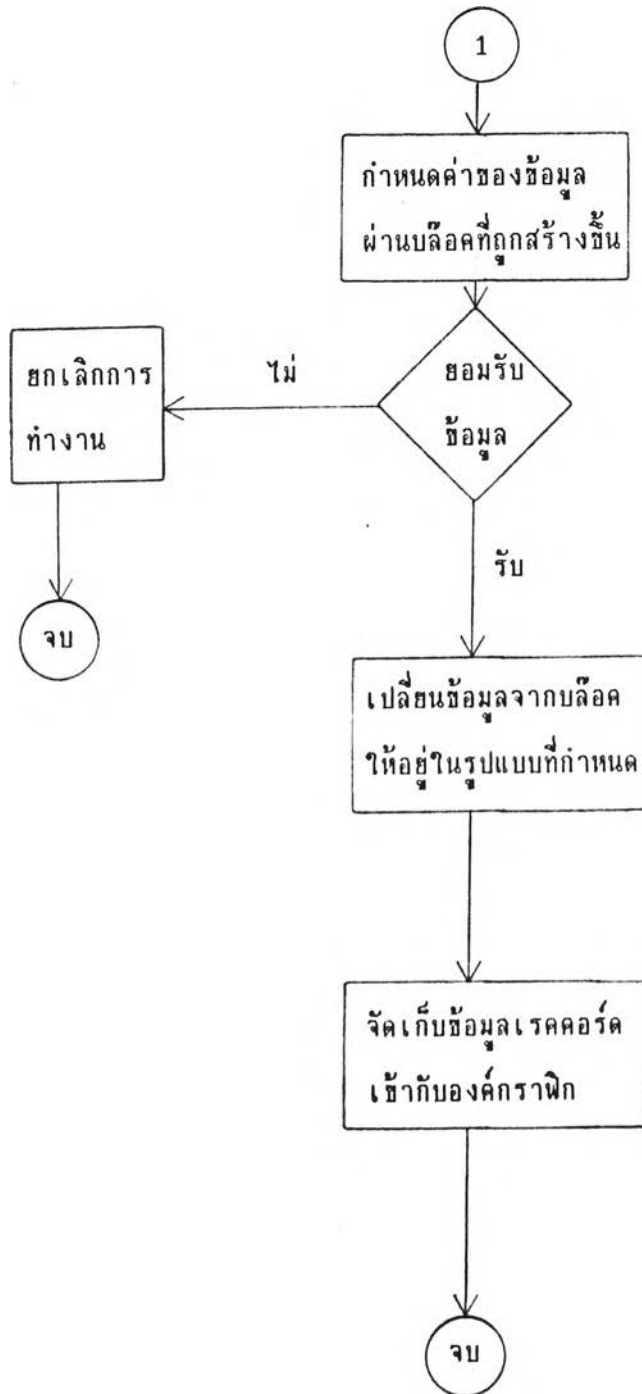

4. การเพิ่มข้อมูลให้กับองค์กราฟีก (APATT)

โปรแกรมในการจัดการเพิ่มข้อมูลเรคคอร์ดต่างๆให้กับองค์กราฟีก จะสามารถทำได้กับฐานข้อมูลที่ใช้งานอยู่ขณะนั้นๆ เท่านั้น และจะเพิ่มข้อมูลให้กับองค์กราฟีกที่ยังไม่มีข้อมูลนั้นจัดเก็บไว้เท่านั้น ยกเว้นว่าจะกำหนดให้สามารถเพิ่มได้โดยการบันทึกข้อมูลใหม่แทนที่ข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว ขึ้นตอนต่างๆ ในการทำงานแสดงในรูปของผังงานต่อไปนี้

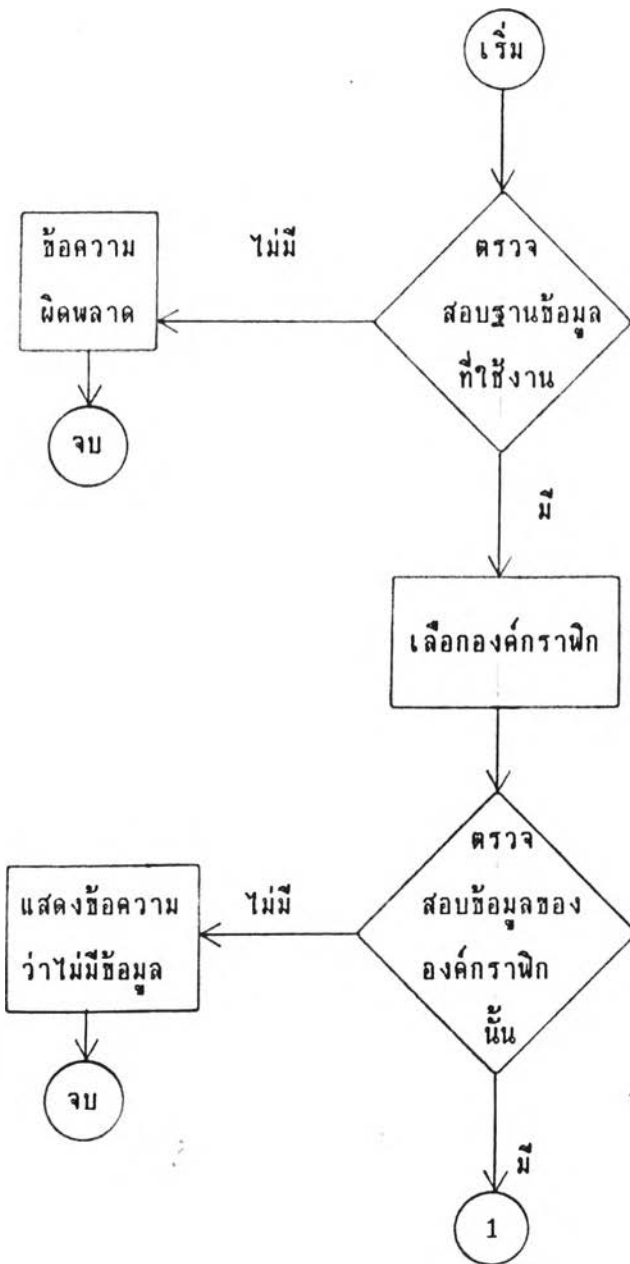
รูปที่ 3.3ก ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงาน APATT

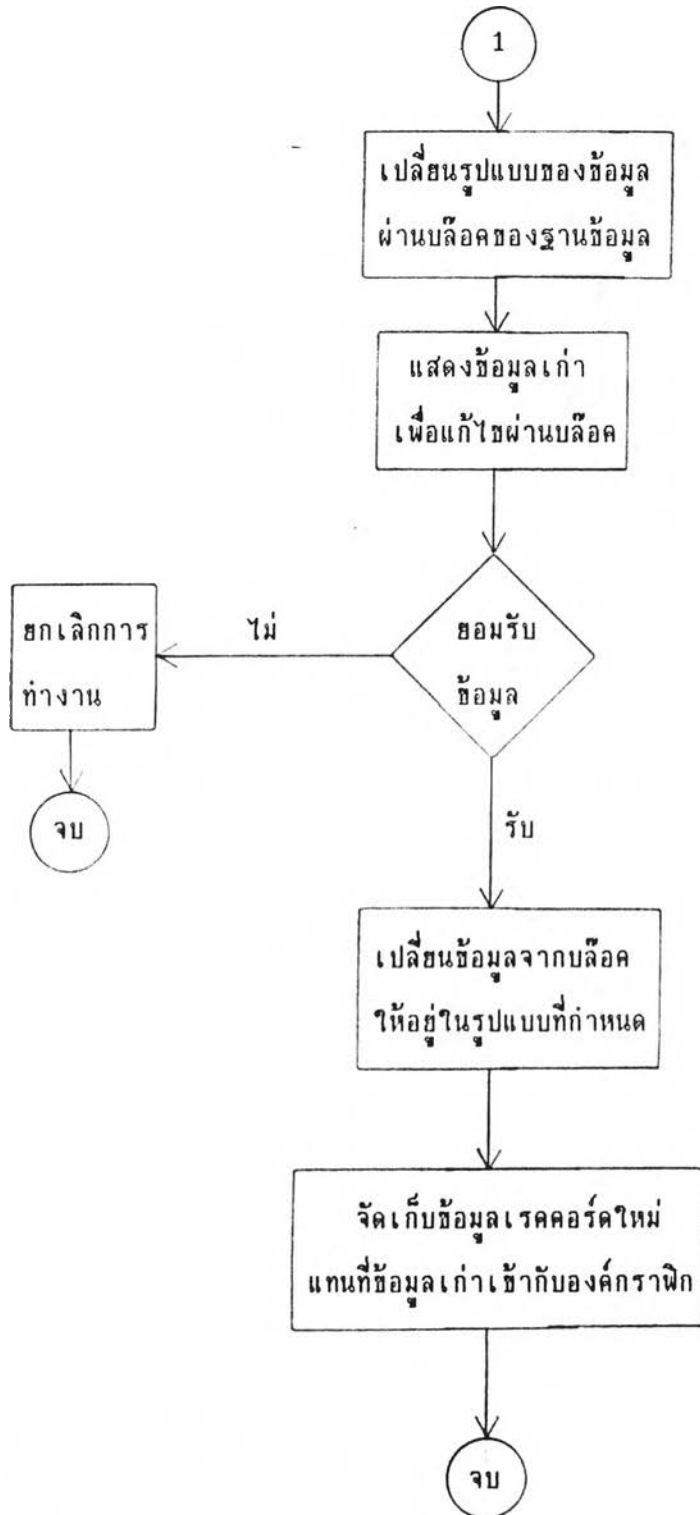
รูปที่ 3.3 ข ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงาน APATT (ต่อ)

5. การแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้ (EDATT)

การแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้กับองค์กราฟกใดๆ สามารถทำได้กับฐานข้อมูลที่ใช้งานอยู่ขณะนั้นๆเท่านั้น โดยการแก้ไขข้อมูล จะใช้บล็อกซึ่งถูกสร้างขึ้นจากโปรแกรม DBENV เป็นสื่อกลาง ช่วยในการแก้ไขข้อมูล การแก้ไขข้อมูลฟิลด์ต่างๆ สามารถทำได้ทุกฟิลด์ยกเว้นฟิลด์ "EHAND" ซึ่งใช้ในการจัดเก็บหมายเลขประจำตัวขององค์กราฟกนั้นๆ จะไม่สามารถกระทำได้ ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมแสดงได้โดยผังงานดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.4ก ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงานของ EDATT

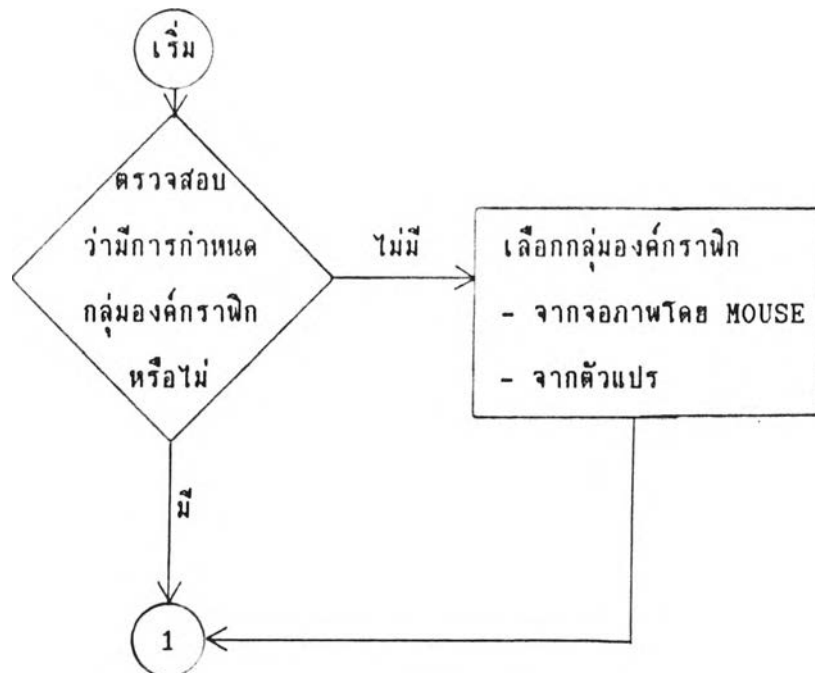

รูปที่ 3.4๒ ผังงานแสดงขั้นตอนการทำงาน EDATT (ต่อ)

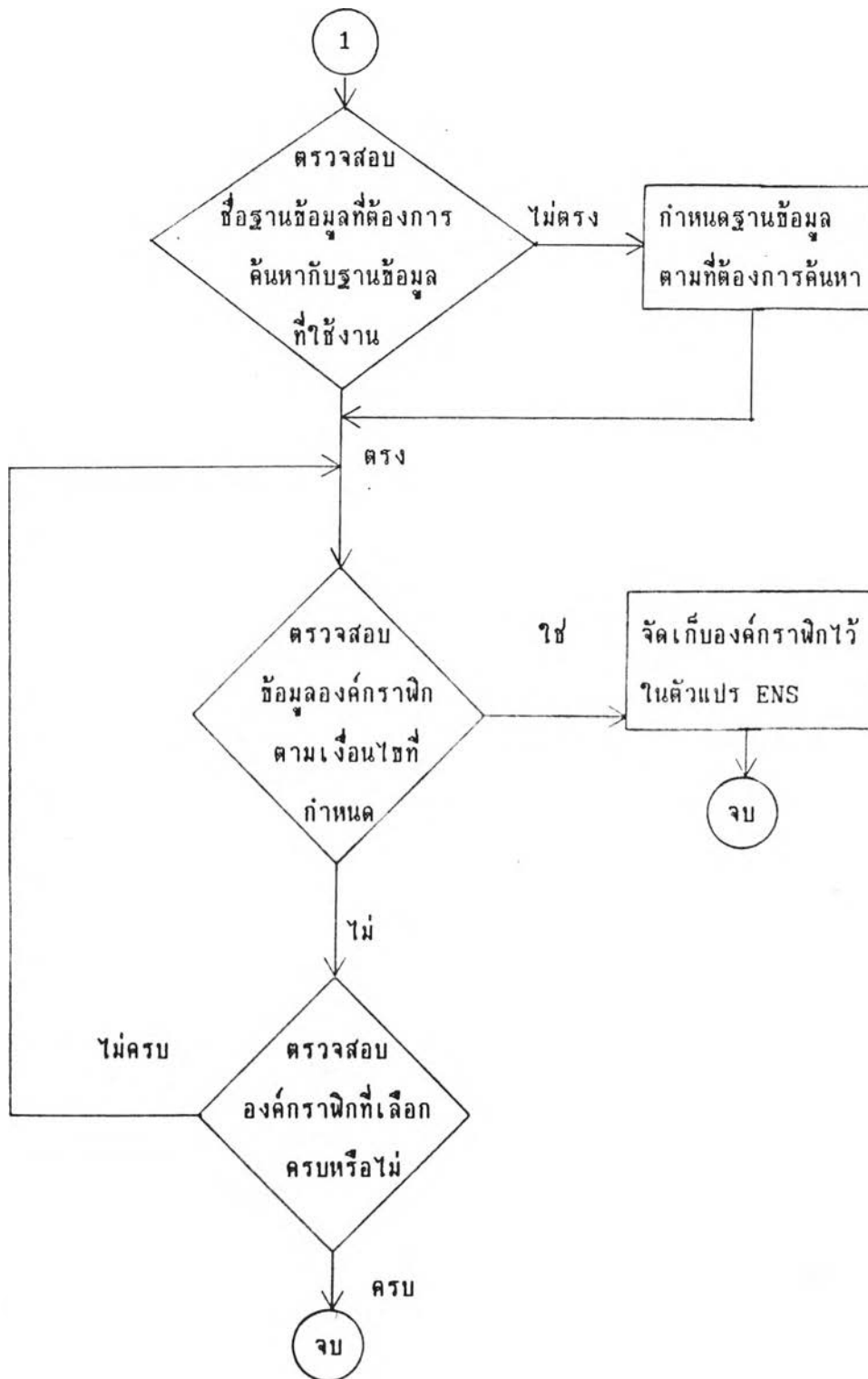
6. การค้นหาข้อมูล (SSFLD)

ในการจัดเก็บข้อมูลเป็นเรคคอร์ดไว้กับองค์ราฟิใดๆ สามารถทำการจัดเก็บข้อมูลหลายประเภทไว้กับองค์ราฟิเดียวกัน การค้นหาข้อมูลโดยใช้เงื่อนไขของข้อมูลฟิลด์ต่างๆ เพื่อช่วยการค้นหาองค์ราฟิที่มีข้อมูลตามเงื่อนไขจัดเก็บอยู่ เช่น ต้องการค้นหาข้อมูลประเภทเส้นที่มีความยาวน้อยกว่า 200 เมตร จะทำให้สามารถค้นหาองค์ราฟิที่มีความยาวน้อยกว่า 200 เมตรตามเงื่อนไขได้ ผลลัพธ์จากการทำงานของฟังก์ชันในการค้นหาจะได้กลุ่มองค์ราฟิ ซึ่งถูกจัดเก็บไว้ในตัวแปรชื่อ ENS (Entity selection set)

การค้นหาข้อมูลแต่ละครั้งสามารถกำหนดเงื่อนไขได้เพียงเงื่อนไขเดียว แต่สามารถนำกลุ่มขององค์ราฟิที่ค้นหาได้ส่งให้แก่ฟังก์ชัน เพื่อการค้นหาข้อมูลตามเงื่อนไขอื่นเป็นลำดับขั้นได้ต่อไป โดยขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมแสดงโดยผังงานดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.5ก ผังงานแสดงขั้นตอนการค้นหาข้อมูล SSFLD

หมายเหตุ ถ้ามีเงื่อนไขที่ 2 สามารถส่งค่าตัวแปร ENS ที่ได้จากเงื่อนไขที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรภาพให้กับฟังก์ชันได้

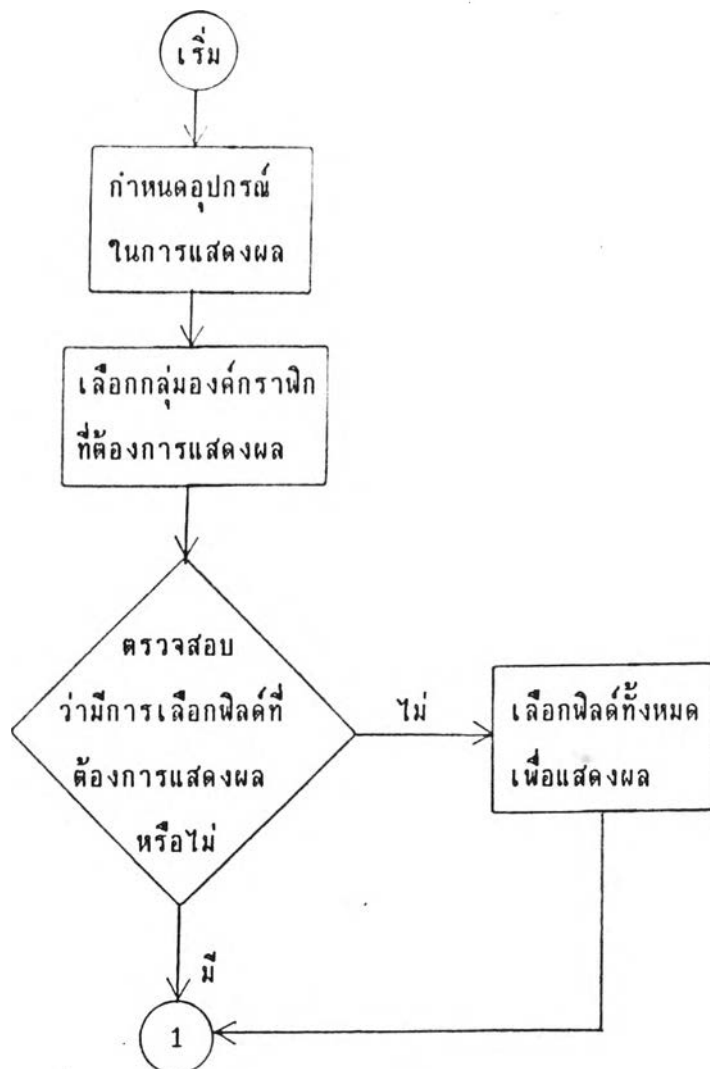
รูปที่ 3.5 ข ผังงานแสดงขั้นตอนการค้นหาข้อมูล SSFLD (ต่อ)

7. การแสดงผลข้อมูลที่จัดเก็บไว้

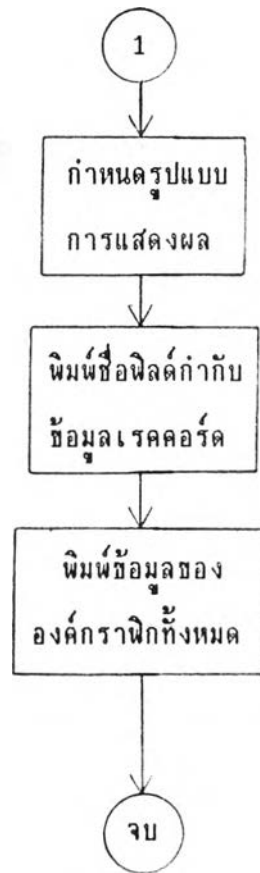
การแสดงผลข้อมูลของฐานข้อมูลแต่ละประเภทที่จัดเก็บไว้กับองค์กราฟิก สามารถแสดงได้ในรูปลักษณะของเรคคอร์ด โดย 1 เรคคอร์ดคือข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้กับองค์กราฟิก 1 องค์ โดยสามารถกำหนดให้แสดงผลฟิลด์ทั้งหมด หรือเลือกฟิลด์ในการแสดงผล การแสดงผลข้อมูลเรคคอร์ดต่างๆ สามารถกำหนดอุปกรณ์ในการแสดงผลได้ คือ

- จอภาพ
- เครื่องพิมพ์
- ไฟล์ข้อมูล (ASCII Format)

โดยขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมแสดงโดยผังงานดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.6k ผังงานแสดงขั้นตอนการแสดงผลข้อมูล

รูปที่ 3.6 ข ผังงานแสดงขั้นตอนการแสดงผลข้อมูล (ต่อ)

นอกจากการแสดงผลของฐานข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้กับองค์กราฟีกแล้วโปรแกรมที่จัดทำขึ้นนี้ยังสามารถแสดงผลกลุ่มองค์กราฟีกที่เลือกได้จากการกำหนดเงื่อนไขของฐานข้อมูล โดยการเปลี่ยนสีขององค์กราฟีกนั้นๆ เป็นสีน้ำเงินชั่วคราว เพื่อแสดงกลุ่มองค์กราฟีกที่เป็นไปตามเงื่อนไขได้เด่นชัดจากองค์กราฟีกอื่น

จากโปรแกรมพื้นฐานเพื่อใช้ในการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับองค์กราฟีกต่างๆ เราสามารถออกแบบฐานข้อมูล กำหนดประเภทข้อมูลในการจัดเก็บ การแก้ไข การค้นหา และการแสดงผลข้อมูล โดยแต่ละองค์กราฟีกสามารถจัดเก็บข้อมูลได้หลายประเภท แต่ต้องไม่เกินขนาดตามที่กำหนดไว้แล้วข้างต้น

ข้อจำกัดของโปรแกรมในการจัดการข้อมูลส่วนหนึ่งคือ ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้กับองค์กราฟีกใดๆแล้ว จะไม่สามารถลบข้อมูลนั้นๆ ออกจากองค์กราฟีกได้ สามารถทำได้แต่เพียงกำหนดให้ เรคคอร์ดที่ต้องการลบทั้งเป็น เรคคอร์ดว่างเท่านั้น

การแปลงข้อมูล

จากข้อกำหนดในการออกแบบไฟล์ควบคุมโดยต้องมียิลด์ EHAND ในฐานข้อมูลทุกประเภทก็เพื่อใช้จัดเก็บหมายเลขประจำตัวองค์กราฟีกเป็นเลขฐานสิบหก ส่วนของข้อมูลนี้มีหมายเลขกำกับเป็น 1005 การจัดเก็บข้อมูลหมายเลขประจำตัวไว้กับองค์กราฟีกทุกเรคคอร์ดนั้นจะทำให้สามารถแปลงข้อมูลที่จัดเก็บไว้ไปยังรูปแบบอื่น เช่น CDF (Character Delimited Format), SDF (Structured Data Format) แล้วนำข้อมูลนั้นๆ ไปแก้ไขหรือทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมอื่น เช่น dBASE , LOTUS-123 (ใช้คำสั่ง Append from Filename delimited ใน dBASE และใช้คำสั่ง /FIT ใน LOTUS-123) เมื่อทำการวิเคราะห์หรือแก้ไขข้อมูลโดยยังคงรักษาหมายเลขประจำตัวของเรคคอร์ดต่างๆไว้ ในภายหลังจะสามารถนำข้อมูลนั้นกลับมาจัดเก็บร่วมกับองค์กราฟีก (แปลงข้อมูลในรูปแบบ CDF) หรือค้นหาองค์กราฟีกจากการวิเคราะห์ โดยอาศัยหมายเลขประจำตัวองค์กราฟีกได้อย่างสะดวก